

ØKONOMISK KRISE 13. november 2020

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Sofie Holme Andersen
Cheføkonom

Økonomiske kriser kommer igen – er vi klar med offentlige investeringer næste gang?

Hvis der er noget, coronakrisen har lært os, er det, at vi skal fylde skufferne med offentlige investeringsprojekter, der kan sættes hurtigt i gang.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

📞 40 25 18 34

✉️ la@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Danskerne og de danske politikere er i fuld gang med at håndtere den nuværende økonomiske krise som følge af coronapandemien. Smitten skal mindskes, og økonomien holdes oven vande. Coronakrisen er dog ikke den første økonomiske krise, som dansk økonomi har stået overfor – og det bliver heller ikke den sidste.

Da coronakrisen ramte os i foråret, var politikerne hurtige med tiltag, der kunne sætte gang i økonomien. For eksempel ophævede regeringen loftet for kommunernes og regionernes anlægsinvesteringer i 2020. Det banede blandt andet vejen for, at massevis af skoler pludselig kunne blive renoveret, mens eleverne alligevel havde fjernundervisning.

Det er vigtigt, at vi har den slags ”hurtige” offentlige investeringer liggende klar i skufferne, når en økonomisk krise pludselig rammer. Vi skal kunne rykke hurtigt.

Offentlige investeringer - altså reparationer af veje, opførelse af vuggestuer, klimarenovering af plejehjem – er nemlig en god måde at sætte gang i samfundets økonomiske aktivitet på. Vi har i [en analyse vist](#), at offentlige investeringer er en af de måder, der giver flest nye beskæftigede per offentlige krone.

Samtidig øger offentlige investeringer foretaget i lavkonjunkturer BNP forholdsvis meget. Det viser et litteraturstudie af [Gechert & Rannenberg fra 2018](#). 1 milliard kroner brugt på offentlige investeringer i en lavkonjunktur giver samlet 2,3 milliarder kroner på BNP. Investeringerne skaber med andre ord aktivitet for 1,3 milliard kroner andre steder i økonomien.

Hastigheden hvormed investeringerne bliver besluttet og sat i gang betyder naturligvis noget. Nogle investeringer er så store, at ligegyldigt hvornår de bliver sat i gang, vil de ramme ind i både høj- og lavkonjunkturer. Tag for eksempel Femern Bælt-forbindelsen, hvor der forventeligt kommer til at gå 20 år fra vedtagelsen af projekteringsloven til første bil kan suse gennem tunnelen.

Både [de økonomiske vismænd](#) og tænketanken [Kraka](#) peger på, at offentlige investeringer ofte er langvarige projekter. De mener, at der er en stor risiko for, at den tid, der går fra tanken om en given investering opstår, til spaderne kommer i jorden, er så lang, at selve effekten af investeringen rammer forbi lavkonjunkturen. I stedet rammer effekten i begyndelsen af en efterfølgende højkonjunktur.

Men langt fra alle offentlige investeringer er langvarige Femern-projekter. Der er flere lavthængende frugter, som giver god mening at plukke. Men det kræver, at vi er klar til at høste, når det er nødvendigt.

Derfor bør regering, regioner og kommuner løbende tænke i at have projekter liggende klar i skuffen, så de kan tages op, næste gang økonomien er nede og bide i græsset.

Derudover er økonomiske kriser ofte langvarige. Ifølge [de økonomiske vismænd](#) var økonomien stadig mærket negativt ti år efter udbruddet af finanskrisen. Med andre ord var der en lang bane af økonomisk nedtur at spille på med offentlige investeringer for at øge aktiviteten i økonomien – selv ved den fem-årige forsinkelse på effekten, som Kraka peger på.

Nu står vi midt i coronakrisen, og ligesom finanskrisen kan den blive langvarig. Det kræver handling. Vi skal holde hånden under økonomien, der har brug for skud af vitaminer. Der er en større risiko for, at vi gør for lidt, end at vi gør for meget.

Der ligger en række oplagte offentlige investeringer foran os, hvis vi skal nå vores mål med den grønne omstilling inden 2030. Det er derfor oplagt at få energirenoveret endnu flere offentlige bygninger og udbygget elnettet hurtigst muligt. Hvis vi venter, risikerer vi at skulle sætte gang i disse investeringer midt i en højkonjunktur. Det ville økonomisk set være dårligt timet.

Lad os sætte gang i de hurtige offentlige investeringer nu, og fremover have flere projekter klar i skufferne. For kriserne skal desværre nok komme.

Bragt af [Jyllands-Posten](#) den 13. november 2020